

מידות ומשקלות תורניים – דף עזר ללומדי גמרא

הדף לע"נ אחי, הרב חיים הלוי בן רוזה שושנה סויד ז"ל נלב"ע בר"ח אייר תשס"ט

מידות נפח

ערך ביחידה המטרית			הגדרה הלכתית על פי יחידה אחרת	שם המידה
הרמב"ם	חזון אי"ש	ר' חיים נאה		
4.6 סמ"ק	9.33 מ"ל / 9.4 סמ"ק	5.4 מ"ל / סמ"ק	1/64 לוג	קורטוב
16.6 סמ"ק	33.18 סמ"ק	19.2 סמ"ק	1/3 ביצה	כגרוגרת
22.5 סמ"ק	49.77 סמ"ק	28.8 סמ"ק	1/2 ביצה	כזית
	כ-30 סמ"ק *	כ-40 סמ"ק	גדול מזית קטן מביצה	ככותבת
60 סמ"ק	74.65 מ"ל/סמ"ק	43.2 מ"ל/סמ"ק	1/2 רביעית	עוכלא
			1/8 לוג	שמינית
50 סמ"ק	100 סמ"ק	57.6 סמ"ק	(יחידה בסיסית)	כביצה
75 סמ"ק	150 מ"ל/סמ"ק	86 מ"ל/סמ"ק	1/4 לוג	רביעית
			מחלוקת: 3-4 ביצים	פרס
	298.6 מ"ל/סמ"ק	172.8 מ"ל/סמ"ק	2 רביעיות = 1/2 לוג	ליטרא
0.3 ליטר	0.6 ליטר	0.3456 ליטר	6 ביצים	לוג
			1/4 קב	רובע, הקב
1.2 ליטר	2.4 ליטר	1.4 ליטר	24 ביצים (4 לוגים)	קב
2.16 ליטר	4.32 ליטר	2.49 ליטר	1/10 איפה	עומר=עישרון
3.6 ליטר	7.17 ליטר	4.15 ליטר	12 לוג	הין=תרקב
7.2 ליטר	14.4 ליטר	8.3 ליטר	6 קבים	סאה, גריוא, גריוה
21.6 ליטר	43.2 ליטר	25 ליטר	3 סאים	איפה, בת
108 ליטר	216 ליטר	124.42 ליטר	חצי כור = 15 סאים	לתך
216 ליטר	432 ליטר	248 ליטר	10 איפות = 30 סאים	כור, חומר

* לצורך אכילת חולה ביום הכיפורים

בסיס הנתונים הועתק מוויקיפדיה. נעשו השלמות ותיקונים ממקורות אחרים (אנציקלופדיה תלמודית, דעת מקרא, לוח כללים ושיעורים, אתר דעת, אתר שטייגן ועוד). כמו כן הרב גדעון פרל, רבה של אלון שבות בדק את החומר, תיקן והוסיף לפי הצורך. החומר הוא ללימוד ולא לפסק הלכה. ניתן להעתיק, לשכפל ולהפיץ כדי להגדיל תורה ולהאדיר.

יחידות אורך

ערך ביחידה המטרית			הגדרה הלכתית על פי יחידה אחרת	שם המידה
ר' חיים נאה	חזון אי"ש	הרמב"ם		
2 ס"מ	2.4 ס"מ	1.9 ס"מ	(יחידה בסיסית)	אצבע, אגודל
8 ס"מ	9.6 ס"מ	7.6 ס"מ	4 אצבעות / אגודלים	טפח (טפחא), פשך
16 ס"מ	19.2 ס"מ	15.2 ס"מ	2 טפחים	סיט*
24 ס"מ	28.8 ס"מ	22.8 ס"מ	1/2 אמה = 3 טפחים	זרת (זרתא)
48 ס"מ	57.6 ס"מ	45.6 ס"מ	6 טפחים	אמה*, גומד, גרמיד
128 מטר	153.6 מטר	121.6 ס"מ	30 קנים	ריס
960 מטר	1152 מטר	912 מטר	2000 אמה = 7.5 ריס	מיל
3.2 ק"מ	3.84 ק"מ	3.04 ק"מ	25 ריס	הילוך שעה (2)
3.84 ק"מ	4,608 ק"מ	3,648 ק"מ	4 מיל = 30 ריס = 8000 אמה	פרסה (פרסא)

מידות שטח

ערך ביחידה המטרית			הגדרה הלכתית על פי יחידה אחרת	משמעות תאורטית	שם המידה
ר' חיים נאה	חזון אי"ש	הרמב"ם			
24 מ"ר	34.56 מ"ר	21.65 מ"ר	1/4 מבית קב	שטח שבו ניתן לזרוע חיטים בנפח רובע הקב	בית רובע
96 מ"ר	138.24 מ"ר	86.63 מ"ר	1/6 מבית סאה	שטח שבו ניתן לזרוע חיטים בנפח קב	בית קב
576 מ"ר	829.44 מ"ר	519.84 מ"ר	50 אמה על 50 אמה	שטח שבו ניתן לזרוע חיטים בנפח סאה	בית סאה, בית גריוא, בית גריוה
1152 מ"ר	1658.88 מ"ר	1039.68 מ"ר	2 בתי סאה	שטח שבו ניתן לזרוע חיטים בנפח סאתיים	בית סאתיים
17280 מ"ר (17.28 דונם)	24883.2 מ"ר (24.88 דונם)	15,595.5 מ"ר	30 בתי סאה	שטח שבו ניתן לזרוע חיטים בנפח כור	בית כור

מידות המשקל

שם המידה	פרוטה	איסר	פונדיון	מעה	טרעפיק	דינר	שקל	סלע	דרכון	מנה	שעורים	גרמים
פרוטה	1	125	0.063	0.031	0.010	0.006	0.003	0.001	7.72	6.17	0.5	0.025
איסר	8	1	0.5	0.25	0.083	0.019	0.009	0.005	0.002	1.85	4	0.2
פונדיון	16	2	1	0.5	0.167	0.056	0.028	0.014	0.007	5.56	8	0.4
מעה, גרה	32	4	2	1	0.333	0.167	0.083	0.042	0.021	0.002	16	0.8
טרעפיק, איסתרא, רבעת	96	12	6	3	1	0.5	0.25	0.125	0.63	0.005	48	2.4
דינר, זוז	192	24	12	6	2	1	0.5	0.25	0.125	0.01	96	4.8
שקל (חז"ל), בקע	384	48	24	12	4	2	1	0.5	0.25	0.02	192	9.6
סלע (שקל הקודש)	768	96	48	24	8	4	2	1	0.5	0.04	384	19.2
דרכון	1536	192	96	48	16	8	4	2	1	0.08	768	38.4
מנה	19200	2400	1200	600	200	100	50	25	12.5	1	9600	*425

* לפי "מראות המשנה" 480 גרם